

Reprezentativnost europskih organizacija socijalnih partnera: sektor sporta i aktivnog odmora

Sažetak

Uvod

Cilj je ove studije pružanje potrebnih informacija kako bi se potaknuo sektorski socijalni dijalog u sektoru sporta i aktivnog odmora. Niz studija o reprezentativnosti koje je proveo Europski opservatorij za industrijske odnose (EIRO) na zahtjev Europske komisije ima za cilj utvrditi reprezentativna udruženja socijalnih partnera s kojima se treba savjetovati u skladu s odredbama Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). U studiji se stoga utvrđuju relevantne nacionalne organizacije socijalnih partnera u sektoru sporta i aktivnog odmora na temelju pristupa „odozgo prema dolje” (navodeći članove europskih organizacija) te pristupa „odozdo prema gore” putem nacionalnih dopisnika EIRO-a.

Učinkovitost europskog socijalnog dijaloga ovisi o reprezentativnosti relevantnih nacionalnih subjekata u sektoru – samo dovoljno reprezentativna udruženja mogu sudjelovati u europskom socijalnom dijalogu.

Nacionalno udruženje smatra se relevantnim interesnim udruženjem povezanim sa sektorom ako ispunjava sljedeće kriterije:

- a) djelokrug rada udruženja povezan je sa sektorom;
- b) udruženje redovito sudjeluje u kolektivnom pregovaranju u vezi sa sektorom i/ili je udruženo s jednim od relevantnih europskih interesnih udruženja.

Europsko udruženje smatra se ono relevantnim interesnim udruženjem povezanim sa sektorom ako se nalazi na Komisijinom popisu interesnih organizacija s kojim se treba savjetovati u ime sektora u skladu s člankom 154. UFEU-a i/ili ono koje sudjeluje u europskom socijalnom dijalogu povezanom sa sektorom i/ili je zatražilo savjetovanje u skladu s člankom 154.

Određivanje sektora

U svrhu ove studije sektor sporta i aktivnog odmora definiran je u smislu statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti u Europskoj zajednici (NACE) (Rev. 2) kako bi se omogućila usporedivost podataka u svim zemljama. Točnije, ovaj je sektor opisan u skupini NACE-a R 93.1 (sportske djelatnosti), a R 93.2 (ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti) izvan je njegove nadležnosti.

Gospodarska pozadina

Europski sektor sporta i aktivnog odmora obuhvaća tri glavna segmenta: neprofitni sport, profesionalni sport i aktivni odmor. Usprkos nedostatku pouzdanih podataka, nema sumnje da je područje sporta i aktivnog odmora niz godina dinamičan i brzo rastući sektor uslijed diversifikacije sportskih aktivnosti, razvoja industrije odmora te globalizacije, profesionalizacije i komercijalizacije sporta.

Ipak, sektor karakterizira visoka razina rascjepkanosti udruženja na obje strane, kako na nacionalnoj tako i na europskoj razini. To je stoga što se različite djelatnosti tradicionalno temelje na vrlo različitim organizacijskim strukturama. Nadalje, nacionalne organizacije socijalnih partnera unutar sektora, gdje postoje, obično imaju relativno nisku razinu organizacije budući da je sportski pokret utemeljen na neprofitnim organizacijama i dobrovoljnom radu. Međutim, profesionalizacija je povećala potrebu za formaliziranim strukturama industrijskih odnosa.

Značajke u pogledu zaposlenosti

U pogledu zaposlenosti sektor nije osobito velik, a udio u sveukupnom broju zaposlenih je ispod 1% u svim zemljama osim Irske, Malte i Ujedinjene Kraljevine. Ujedinjena Kraljevina ima iznimni položaj s više od 400 000 ljudi s plaćenim poslom unutar sektora. Prema podacima Eurostata (za drugi kvartal 2011.), sektor sporta i aktivnog odmora u EU-u zapošljavao je oko 1,44 milijuna ljudi.

Nedavna kretanja

Za razliku od većine drugih sektora, gospodarska je kriza imala samo manje posljedice na tržište rada ovoga sektora. Ipak, neke su zemlje (Austrija, Bugarska, Francuska, Grčka, Luksemburg, Nizozemska, Slovenija i Švedska) osjetile smanjenja u privatnom sponzoriranju profesionalnog sporta, dok su druge zemlje (Mađarska i Irska) zabilježile značajan pad vladina financiranja sporta.

Nacionalna razina zastupanja interesa

Sindikati

Zbog složene i raznolike organizacijske strukture sporta na nacionalnoj razini ne mogu se sva nacionalna udruženja relevantnih sektorskih zastupnika zaposlenika na europskoj razini smatrati pravim sindikalnim organizacijama. U biti neka su od tih udruženja hibridne organizacije koje često djeluju kao zaštitnici sportskih pravila više nego kao subjekti industrijskih odnosa.

Od 27 razmatranih zemalja, sve osim njih četiri (Češka Republika, Estonija, Latvija i Slovačka) imaju najmanje jedan sindikat povezan s ovim sektorom. Veličina sindikata znatno se razlikuje diljem Europe i kreće se između više od 2,2 milijuna članova u Njemačkoj (nisu svi iz ovog sektora) i samo 60 članova SPS-a u Litvi. Sveukupno, utvrđen je 91 sindikat povezan sa sektorom koji ispunjava kriterije za uključivanje u studiju reprezentativnosti.

Oko 35 % sindikata predstavlja 70 % ili više aktivnih zaposlenika unutar svojeg područja djelovanja; u oko 12 % sindikata organizirano je manje od 15 %, a oko 28 % sindikata bilježi gustoću između 15 % i 50 % potencijalnih aktivnih članova. Ovi rezultati navode da je sveukupna gustoća područja djelovanja sindikata povezanih sa sektorom relativno visoka.

Organizacije poslodavaca

Sveukupno, utvrđene su 83 organizacije poslodavaca povezanih sa sektorom u 20 zemalja. Cipar, Češka Republika, Estonija, Litva, Luksemburg, Malta i Slovačka nemaju ustanovljene organizacije poslodavaca povezane sa sektorom koje bi udovoljavale barem jednom od kriterija za mogućnost uključivanja. U pet zemalja postoji samo jedna organizacija što pokazuje prevlast pluralističkih sustava udruživanja na strani poslodavaca, kao i na strani sindikata. U 12 zemalja najmanje jedna organizacija ne sudjeluje u kolektivnom pregovaranju: one su klasificirane kao organizacije socijalnih partnera samo zbog svoje pripadnosti jednoj ili više sektorskih organizacija poslodavaca na europskoj razini koje su razmatrane u ovoj studiji.

Kolektivno pregovaranje

Zbog složene organizacijske strukture sektora i nedostatka jakih, dobro utemeljenih sektorskih socijalnih partnera u mnogim zemljama, industrijski odnosi relativno su slabo razvijeni diljem država članica. Pet od 20 zemalja s povezanim podacima (Belgija, Francuska, Italija, Rumunjska i Španjolska) bilježi stope kolektivnog pregovaranja unutar sektora više od 90 %, samo dvije zemlje (Finska i Švedska) bilježe srednje razine, dok ostale zemlje navode niske ili vrlo niske razine.

Europska razina zastupanja interesa

Organizacije u sportu i aktivnom odmoru koje je Europska komisija navela kao organizacije socijalnih partnera s kojima se treba savjetovati u skladu s člankom 154. UFEU-a jesu UNI-Europa Sport, EU Athletes i FIFPro koje zastupaju zaposlenike te EASE, EHFA, EC-OE, EPFL i ECA koje zastupaju poslodavce.

Oko 40 % navedenih sindikata izravno je udruženo u UNI-Europa Sport. EU Athletes i FIFPro imaju 21 odnosno 20 izravnih članova, te općenito pokrivaju najveće države članice kroz udruženja sindikata iz tih zemalja. Najvažnija iznimka u tom je pogledu Njemačka koja nema ni jednu poveznicu s FIFPro-om. Međutim europske organizacije, osim UNI-Europa Sporta, EU Athletes-a i FIFPro-a, predstavljaju prilično velik dio sindikata povezanih sa sektorom i zemalja.

Većina udruženja poslodavaca pripojena je EASE-u, EHFA-u, EC-OE-u, EPFL-u i ECA-i. Drugo europsko udruženje, UEFA – koja obuhvaća tri zemlje – sudjeluje u postojećem sektorskom odboru za socijalni dijalog unutar sektora profesionalnog nogometa. Ipak, budući da se ne smatra zastupnikom poslodavaca ili subjektom industrijskih odnosa, ne smatra se predstavnikom europskih organizacija u ovome sektoru.

Zaključci

Studija zaključuje da se UNI-Europa Sport, EU Athletes i FIFPro, na strani zaposlenika te EASE, EHFA, EC-OE, EPFL i ECA, na strani poslodavaca, trebaju smatrati najvažnijim zastupnicima na razini EU-a i zaposlenika i poslodavaca u sektoru sporta i aktivnog odmora.

Dodatne informacije

Izvešće *Representativeness of the European social partner organisations: Sport and active leisure industry* (Reprezentativnost europskih organizacija socijalnih partnera: sektor sporta i aktivnog odmora) dostupno je na internetskoj stranici:
<http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1105058s/index.htm>

Za više informacija obratite se službenici za informiranje Camilli Galli da Bino na adresi: gdb@eurofound.europa.eu